

2022. gada 24. oktobrī
Rīgā

Noteikumi Nr. 223

Naudas zīmju iesniegšanas, pieņemšanas, identificēšanas un aizstāšanas Latvijas Bankā noteikumi

Piezīme.

Ar grozījumiem saskaņā ar Latvijas Bankas 2024. gada 12. augusta noteikumiem Nr. 307 (spēkā ar 15.08.2024.) un 2025. gada . noteikumiem Nr. (spēkā ar .2025.).

Izdoti saskaņā ar
Latvijas Bankas likuma
39. panta trešo daļu, 40. panta ceturto daļu,
41. panta otro daļu un 42. panta ceturto daļu

1. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka:

- 1.1. prasības attiecībā uz dokumentiem un informāciju, kādu persona sniedz Latvijas Bankai, iesniedzot naudas zīmes identificēšanai vai aizstāšanai;
- 1.2. prasības, kādām jāatbilst naudas zīmēm, lai tās pieņemtu identificēšanai un aizstāšanai;
- 1.3. kārtību, kādā persona iesniedz un Latvijas Banka pieņem un:
 - 1.3.1. identificē banknotes un monētas ar viltojuma pazīmēm;
 - 1.3.2. identificē un aizstāj apgrozībai nederīgu banknoti un monētu, kurai ir bojājuma pazīmes;
 - 1.3.3. aizstāj apgrozībai derīgu *euro* banknoti un monētu;
 - 1.3.4. identificē, novērtē un aizstāj personas iesniegto Latvijas Bankas *euro* kolekcijas monētu;
- 1.4. apgrozībai derīgu *euro* banknošu un monētu aizstāšanas veidus un nosacījumus.

2. Noteikumos lietoti šādi termini:

- 2.1. apgrozībai derīgs – stāvoklis, kuru attiecina uz naudas zīmi, ja tā nav atzīstama par bojātu, viltotu vai izņemamu no apgrozības citu iemeslu dēļ;
- 2.2. apgrozībā nebijis – stāvoklis, kuru attiecina uz naudas zīmi no brīža, kad stājies spēkā lēmums par attiecīgā veida naudas zīmju emisiju, līdz brīdim, kad Latvijas Banka pirmo reizi attiecīgo naudas zīmi laiž apgrozībā, fiziski to izsniedzot personai;
- 2.3. atbilstošs maksājumu konts – Eiropas Savienībā reģistrētā finanšu iestādē uz iesniedzēja vārda atvērts *euro* maksājumu konts, kuru var nepārprotami identificēt ar starptautisko maksājumu konta numura identifikatoru (IBAN), kā definēts Eiropas Parlamenta un Padomes 2012. gada 14. marta Regulas (ES) Nr. 260/2012, ar ko nosaka tehniskās un darbības prasības kredīta pārvedumiem un tiešā debeta maksājumiem *euro* un groza Regulu (EK) Nr. 924/2009, 2. panta 15. punktā, un kurš sasniedzams vienotās *euro* maksājumu telpas (*Single Euro Payments Area*) kredīta pārvedumu shēmā;

- 2.4. autentiska naudas zīme – naudas zīme, kas izgatavota uzņēmumā, kuram piešķirtas tiesības veikt attiecīgās naudas zīmes izgatavošanu;
- 2.4.¹ aizturētas monētas – monētas un citi priekšmeti, kurus monētu iemaksas iekārta monētu iemaksas laikā nav noteikusi kā apgrozībai derīgas *euro* apgrozības monētas. Par aizturētām monētām var kļūt arī bojātas *euro* apgrozības monētas, *euro* apgrozības monētas ar viltojuma pazīmēm, *euro* kolekcijas monētas, citu valūtu monētas vai monētām līdzīgi priekšmeti (piemēram, medaļas, žetoni vai suvenīrizstrādājumi);
- 2.5. bojāta *euro* naudas zīme – *euro* naudas zīme ar bojājuma vai nolietojuma pazīmēm, t.sk. Eiropas Centrālās bankas 2013. gada 19. aprīļa lēmumā 2013/211/ES par *euro* banknošu nominālvērtībām, parametriem, atveidošanu, apmaiņu un izņemšanu no apgrozības (ECB/2013/10) (tālāk tekstā – Lēmums (ECB/2013/10)) minētās "bojātas īstās *euro* banknotes", Eiropas Centrālās bankas 2010. gada 16. septembra lēmumā 2010/597/ES par *euro* banknošu autentiskuma un derīguma pārbaudi, kā arī to atkārtotu laišanu apgrozībā 2. panta 11. punktā minētās "nederīgās *euro* banknotes" un Eiropas Parlamenta un Padomes 2010. gada 15. decembra Regulas (ES) Nr. 1210/2010 par *euro* monētu autentiskuma noteikšanu un rīkošanos ar apgrozībai nederīgām *euro* monētām (tālāk tekstā – Regula Nr. 1210/2010) 2. panta b) apakšpunktā minētās "apgrozībai nederīgās *euro* monētas";
- 2.6. bojāta lata naudas zīme – lata naudas zīme ar bojājuma vai nolietojuma pazīmēm;
- 2.7. cita valsts – jebkura valsts, izņemot Latviju;
- 2.8. eksperts – Latvijas Bankas prezidenta apstiprināts eksperts, kas identificē bojātas *euro* un lata naudas zīmes un banknotes un monētas ar viltojuma pazīmēm, kā arī sniedz kompetentās institūcijas atzinumu Kriminālprocesa likuma izpratnē;
- 2.9. termini "*euro* apgrozības monēta", "*euro* piemiņas monēta" un "*euro* kolekcijas monēta" šajos noteikumos lietoti Eiropas Parlamenta un Padomes 2012. gada 4. jūlija Regulas (ES) Nr. 651/2012 par *euro* monētu emisiju izpratnē;
- 2.10. identificēšana – ekspertu veikts pasākumu kopums, kura uzdevums ir noskaidrot naudas zīmes autentiskumu (vai naudas zīme ir autentiska vai viltota);
- 2.11. iesniedzējs – persona, kas iesniedz Latvijas Bankā naudas zīmi identificēšanai vai aizstāšanai;
- 2.12. komiteja – Latvijas Bankas naudas zīmju pārvaldības komiteja, ko izveido Latvijas Bankas padome saskaņā ar Latvijas Bankas likuma 39. panta ceturto daļu;
- 2.13. kompetentās institūcijas atzinums – ekspertu sniegts atzinums par Latvijas Bankā iesniegtas naudas zīmes autentiskumu;
- 2.14. Latvijas Bankas klientu kase – Latvijas Bankas klientu kase Bezdēlīgu ielā 3, Rīgā, vai citā Latvijas Bankas noteiktā vietā;
- 2.15. monētu iemaksas iekārta – Latvijas Bankas telpās pieejama pašpalpošanās monētu iemaksas iekārta, ar kuru iesniedzējs ir tiesīgs veikt apgrozībai derīgu *euro* apgrozības monētu iemaksu Latvijas Bankā nolūkā saņemt Latvijas Bankas pakalpojumu – apgrozībai derīgu *euro* apgrozības monētu aizstāšanu ar bezskaidru naudu;
- 2.16. naudas apstrādātājs – Padomes 2001. gada 28. jūnija Regulas (EK) Nr. 1338/2001, ar kuru paredz pasākumus, kas vajadzīgi *euro* aizsardzībai pret viltošanu, 6. panta 1. punktā minētais tiesību subjekts, kas veic *euro* banknošu un monētu apstrādi un laišanu otrreizējā apgrozībā;
- 2.17. naudas zīme – *euro*, lata vai citas valsts banknote vai monēta, ja šajos noteikumos nav noteikts citādi;
- 2.18. numismātikas monēta – Latvijas Republikas *euro* kolekcijas monēta, *euro* piemiņas monēta suvenīriesaiņojumā vai *euro* apgrozības monētu komplekts;
- 2.19. viltota naudas zīme – naudas zīme, kas nav izgatavota uzņēmumā, kuram piešķirtas tiesības veikt attiecīgu naudas zīmju izgatavošanu.

3. *Euro* banknotes un monētas pieņem identificēšanai un aizstāj, ievērojot Eiropas Savienības, t.sk. Eiropas Centrālās bankas, tiesību aktus.

4. Noteikumi neattiecas uz kārtību, kādā Latvijas Banka:

4.1. izsniedz kredītiestādei un pieņem no tās *euro* naudas zīmes un sniedz citus saistītus pakalpojumus saskaņā ar Latvijas Bankas un kredītiestādes līgumu par skaidrās naudas darījumiem Latvijas Bankā;

4.2. pieņem un identificē bojātas *euro* un lata naudas zīmes un naudas zīmes ar viltojuma pazīmēm, kuras iesniedz tiesībsargājošā iestāde saskaņā ar Latvijas Bankas un attiecīgās tiesībsargājošās iestādes vienošanos.

2. Vispārīgie naudas zīmju iesniegšanas un pieņemšanas Latvijas Bankā nosacījumi

5. Latvijas Banka bojātu *euro* vai lata naudas zīmju, naudas zīmju ar viltojuma pazīmēm un apgrozībai derīgu *euro* naudas zīmju pieņemšanu identificēšanai vai aizstāšanai Latvijas Bankas klientu kasēs veic bez iepriekšēja pieraksta. Ja iesniedzēja iesniedzamo bojāto *euro* vai lata naudas zīmju, naudas zīmju ar viltojuma pazīmēm vai apgrozībai derīgo *euro* naudas zīmju kopējā vērtība ir lielāka par 50 000 *euro*, iesniedzējs vismaz trīs darbadienas pirms iesniedzēja plānotās ierašanās Latvijas Bankas klientu kasē informē par to Latvijas Banku, norādot šajos noteikumos paredzēto pakalpojumu, kādu iesniedzējs vēlas saņemt, un iesniedzēja tālruņa numuru un elektroniskā pasta adresi, kuru Latvijas Banka var izmantot, lai sazinātos ar iesniedzēju.

6. Iesniedzējs pēc Latvijas Bankas darbinieka pieprasījuma:

6.1. uzrāda personu apliecinošu dokumentu, lai nodrošinātu iesniedzēja (ja iesniedzējs ir juridiskā persona, – tās pārstāvja) identitātes pārbaudi;

6.2. rakstiski sniedz informāciju, kura nepieciešama izpētei saistībā ar noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanu un sankciju riska pārvaldību.

7. Ja iesniedzējs iesniedz Latvijas Bankā naudas zīmi pa pastu, iesniedzējs pēc Latvijas Bankas pieprasījuma iesniedz šo noteikumu 6. punktā noteikto informāciju Latvijas Bankai rakstiski.

8. Latvijas Bankas darbinieks nepieņem no iesniedzēja naudas zīmi identificēšanai vai aizstāšanai (t.sk. neatlīdzina tās nominālvērtību) šādos gadījumos:

8.1. ja tā acīmredzami tīši pārveidota par suvenīrizstrādājumu vai rotaslietu un tādējādi vairs nav uzskatāma par naudas zīmi;

8.2. ja naudas zīmes izskats liecina vai ir cits iemesls uzskatīt, ka naudas zīmes pieņemšana aizstāšanai vai identificēšanai var būt kaitīga personas veselībai un drošībai, un iesniedzējs nav iesniedzis kompetentas iestādes izdotu nekaitīguma veselībai un drošības novērtējumu.

9. Latvija Banka ir tiesīga atteikties pieņemt no iesniedzēja aizstāšanai vai atteikties aizstāt apgrozībai derīgas *euro* naudas zīmes vai numismātikas monētas, kurām konstatēts izgatavošanas defekts, ja iesniedzējs nesniedz Latvijas Bankai šajos noteikumos noteikto informāciju, t.sk. šo noteikumu 6. punktā minēto informāciju.

3. Bojātu *euro* un lata naudas zīmju un naudas zīmju ar viltojuma pazīmēm iesniegšana, pieņemšana, identificēšana un aizstāšana

3.1. Bojātas *euro* vai lata naudas zīmes aizstāšanas vispārējie nosacījumi

10. Bojātas *euro* naudas zīmes aizstāšanu Latvijas Banka veic, ievērojot Eiropas Savienības, t.sk. Eiropas Centrālās bankas, tiesību aktos noteikto. Bojātas lata naudas zīmes aizstāšanu Latvijas Banka veic, ievērojot *Euro* ieviešanas kārtības likumā noteikto.

11. Bojātas *euro* naudas zīmes aizstāšanu Latvijas Banka veic bez maksas, izņemot naudas apstrādātāju iesniegto ar aizsargierīcēm bojāto *euro* banknošu aizstāšanu, kam piemēro maksu Lēmumā (ECB/2013/10) noteiktajā apjomā un kārtībā, ja *euro* banknotes nav bojātas laupīšanas, zādzības, citas noziedzīgas darbības vai to mēģinājuma rezultātā.

12. Bojātas lata naudas zīmes aizstāšanu ar *euro* Latvijas Banka veic bez maksas, tās nominālvērtību pārrēķinot *euro*, ievērojot neatsaucami fiksēto *euro* maiņas kursu, ko saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 140. panta 3. punktu Eiropas Savienības Padome noteikusi latu apmaiņai pret *euro* (0.702804 lati par 1 *euro*).

3.2. Bojātu *euro* un lata naudas zīmju un naudas zīmju ar viltojuma pazīmēm iesniegšana Latvijas Bankā

13. Sagatavojot bojātu *euro* un lata naudas zīmi iesniegšanai Latvijas Bankā, iesniedzējs rīkojas ar bojāto *euro* un lata naudas zīmi piesardzīgi un ar pienācīgu rūpību, pēc iespējas saglabājot naudas zīmi un tās fragmentus.

14. Iesniedzējs iesniedz klātienē Latvijas Bankas klientu kasē vai nosūta Latvijas Bankai pa pastu bojātu *euro* vai lata naudas zīmi vai naudas zīmi ar viltojuma pazīmēm un šo noteikumu 15. punktā noteiktajām prasībām atbilstošu iesniegumu.

15. Iesniegumā par bojātas *euro* vai lata naudas zīmes iesniegšanu aizstāšanai vai naudas zīmes ar viltojuma pazīmēm iesniegšanu identificēšanai norāda šādu informāciju:

15.1. iesniedzēju identificējošu un tā darbību raksturojošu informāciju:

15.1.1. ja iesniedzējs ir fiziskā persona:

15.1.1.1. iesniedzēja vārdu, uzvārdu, personas kodu, personu apliecinoša dokumenta numuru un deklarētās dzīvesvietas adresi;

15.1.1.2. ja iesniegto bojāto *euro* vai lata naudas zīmju vai naudas zīmju ar viltojuma pazīmēm vērtība pārsniedz 1 000 *euro* - informāciju par iesniegto naudas līdzekļu izcelsmi un to, vai iesniedzējs ir politiski nozīmīga persona, politiski nozīmīgas personas ģimenes loceklis vai ar politiski nozīmīgu personu cieši saistīta persona;

15.1.2. ja iesniedzējs ir juridiskā persona:

15.1.2.1. iesniedzēja nosaukumu, reģistrācijas numuru, juridisko adresi un saimnieciskās darbības veidu;

15.1.2.2. iesniedzēja pārstāvja, kurš paraksta iesniegumu, vārdu, uzvārdu un pārstāvības tiesību pamatu;

15.1.2.3. informāciju par patiesā labuma guvēju, izņemot gadījumus, kad iesniedzējs ir reģistrēts Latvijas Republikā;

15.1.2.4. informāciju par to, vai iesniedzēja patiesā labuma guvējs ir politiski nozīmīga persona, politiski nozīmīgas personas ģimenes loceklis vai ar politiski nozīmīgu personu cieši saistīta persona, izņemot gadījumus, kad iesniedzējs ir reģistrēts Latvijas Republikā;

15.2. iesniegto naudas zīmju valūtas nosaukumu, skaitu, nominālvērtību un kopsummu;

15.3. ja tiek iesniegta naudas zīme ar viltojuma pazīmēm, – informāciju par naudas zīmes iegūšanas apstākļiem, t.sk. iegūšanas vietu, laiku un personu, no kuras naudas zīme saņemta;

15.4. ja tiek iesniegta bojāta *euro* vai lata naudas zīme:

15.4.1. informāciju par naudas zīmes bojājumu rašanās laiku, vietu un iemesliem, pievienojot pierādījumus (ja tādi ir), kas apliecina bojājumu rašanās iemeslus;

15.4.2. ja tiek iesniegta bojātas banknotes daļa, kura atbilst 50% vai ir mazāka par 50% no veselas banknotes, iesniegumam pievieno pierādījumus, kas apliecina neiesniegtās banknotes daļas iznīcināšanu;

15.4.3. ja tiek iesniegta naudas zīme, kura bojāta ar tinti, krāsu, aizsargierīci vai citu ķīmisku vielu, iesniegumam pievieno rakstiskus paskaidrojumus un pierādījumus (ja tādi ir) par šāda bojājuma iemeslu un raksturu vai krāsojuma, traipa un piesūcinājuma veidu un iemeslu;

15.5. tālruņa numuru un elektroniskā pasta adresi, kuru Latvijas Banka var izmantot, lai sazinātos ar iesniedzēju;

15.6. informāciju par veidu, kādā iesniedzējs vēlas saņemt Latvijas Bankas atbildi uz iesniegumu, – pa pastu vai elektronisko pastu;

15.7. informāciju par veidu, kādā iesniedzējs vēlas saņemt aizstātās naudas zīmes nominālvērtības atlīdzinājumu, – *euro* naudas zīmēs Latvijas Bankas klientu kasē vai kā bezskaidrās naudas pārvedumu uz iesniedzēja norādītu atbilstošu maksājumu kontu (norāda finanšu iestādes nosaukumu, konta numuru un BIC kodu vai norāda, ka maksājuma veikšanai izmantojams Latvijas Bankas Zibsaīšu reģistrā reģistrētais iesniedzēja tālruņa numurs).

16. Iesniedzējam nav jāiesniedz šo noteikumu 15. punktā noteiktajām prasībām atbilstošs iesniegums, ja bojātas *euro* vai lata naudas zīmes aizstāšanu Latvijas Bankas klientu kasē veic tūlīt atbilstoši šo noteikumu 3.3. apakšnodaļā noteiktajai kārtībai.

3.3. Bojātas *euro* vai lata naudas zīmes tūlītēja aizstāšana

17. Latvijas Bankas klientu kasē Latvijas Banka nodrošina iesniedzēja klātienē iesniegtas bojātas *euro* vai lata naudas zīmes tūlītēju aizstāšanu ar *euro* naudas zīmēm, ja nav šaubu par naudas zīmes autentiskumu un derīgumu aizstāšanai un nav iestājies kāds no šo noteikumu 21. punktā minētajiem gadījumiem, kad bojāta *euro* vai lata naudas zīme pieņemama identificēšanai.

18. Bojāta *euro* banknote ir derīga aizstāšanai, ja banknotei saskatāmi pretviltošanas elementi (drošības pazīmes), nosakāma banknotes nominālvērtība un banknote acīmredzami atbilst vienai no šādām prasībām:

18.1. bojātas *euro* banknotes iesniegtā daļa pārsniedz 50% no veselas banknotes;

18.2. banknote ir sagriezta vai saplēsta un sastāv no vairākām daļām vai salīmēta un vismaz divas iesniegtās banknotes daļas nepārprotami atbilst vienai un tai pašai banknotei un tās kopā veido vairāk nekā 50% no veselas *euro* banknotes.

19. Bojāta *euro* apgrozības monēta ir derīga aizstāšanai, ja tai redzams nacionālās puses attēls un saskatāma nominālvērtība.

20. Bojāta lata naudas zīme ir derīga aizstāšanai, ja tā atbilst *Euro* ieviešanas kārtības likuma 9. panta trešajā daļā minētajiem kritērijiem.

3.4. Bojātu *euro* un lata naudas zīmju un naudas zīmju ar viltojuma pazīmēm pieņemšana identificēšanai

20.¹ Ja iesniedzēja iesniegtā bojātā *euro* vai lata naudas zīme nav aizstāta tūlīt vai iesniedzējs bojātu *euro* vai lata naudas zīmi iesniedz Latvijas Bankā pa pastu, Latvijas Banka veic padziļinātu naudas zīmes pārbaudi, lietojot kompleksas pārbaudes metodes, lai pārliecinātos par naudas zīmes atbilstību šo noteikumu 21. punktā minētajiem gadījumiem, kad bojāta *euro* vai lata naudas zīme pieņemama identificēšanai.

20.² Ja šo noteikumu 20.¹ punktā minētās pārbaudes rezultātā konstatēts, ka nav šaubu par naudas zīmes autentiskumu un derīgumu aizstāšanai un nav iestājies kāds no šo noteikumu 21. punktā minētajiem gadījumiem, kad bojāta *euro* vai lata naudas zīme pieņemama identificēšanai, Latvijas Banka veic bojātas *euro* vai lata naudas zīmes aizstāšanu, atlīdzinot iesniedzējam tās nominālvērtību šo noteikumu 37. punktā noteiktajā kārtībā.

21. Latvijas Banka pieņem bojātu *euro* vai lata naudas zīmi identificēšanai šādos gadījumos:

21.1. pastāv šaubas par *euro* vai lata naudas zīmes autentiskumu;

21.2. bojātā *euro* vai lata naudas zīme neatbilst šo noteikumu 18., 19. vai 20. punktā noteiktajām prasībām;

21.3. bojātajai *euro* naudas zīmei konstatējami šo noteikumu 35. punktā norādītie bojājumi;

21.4. *euro* vai lata naudas zīme bojāta ar aizsargierīcēm;

21.5. bojātas *euro* banknotes iesniegtā daļa ir mazāka, nekā noteikts šo noteikumu 18.1. un 18.2. apakšpunktā, un iesniedzējs ir iesniedzis pierādījumus, kas apliecina, ka neiesniegtās banknotes daļas ir iznīcinātas;

21.6. bojātas lata banknotes iesniegtā daļa ir mazāka, nekā noteikts *Euro* ieviešanas kārtības likuma 9. panta trešās daļas 1. punktā;

21.7. *euro* vai lata banknote ir sagriezta vai saplēsta un sastāv no vairākām daļām vai ir salīmēta, un vismaz divas iesniegtās banknotes daļas kopā veido vairāk nekā 50% no veselas *euro* banknotes vai 51% no veselas lata banknotes, bet nav konstatējams, ka visas iesniegtās banknotes daļas nepārprotami atbilst vienai un tai pašai banknotei;

21.8. ir aizdomas par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, t.sk. ir šaubas par iesniedzēja īpašumtiesībām uz bojāto *euro* vai lata naudas zīmi.

22. [Svītrots]

23. Latvijas Bankā iesniegtās bojātās *euro* vai lata naudas zīmes, kuras neaizstāj tūlīt vai atbilstoši šo noteikumu 20.² punktā noteiktajam, un naudas zīmes ar viltojuma pazīmēm nodod ekspertiem identificēšanai un kompetentās institūcijas atzinuma sagatavošanai.

3.5. Naudas zīmju ar viltojuma pazīmēm identificēšanas kārtība

24. Eksperti veic naudas zīmes ar viltojuma pazīmēm identificēšanu un sniedz kompetentās institūcijas atzinumu viena mēneša laikā no dienas, kad iesniedzēja iesniegums un naudas zīme saņemti Latvijas Bankā. Ja Latvijas Bankā identificēšanai iesniegts liels skaits naudas zīmju ar viltojuma pazīmēm, nepieciešama papildu informācija vai pastāv citi objektīvi apstākļi, kuru dēļ nav iespējams ievērot šā noteikumu punkta pirmajā teikumā minēto kompetentās institūcijas atzinuma sagatavošanas termiņu, Latvijas Banka informē iesniedzēju par kompetentās institūcijas atzinuma sniegšanas termiņa pagarināšanu.

25. Ja eksperti konstatē, ka naudas zīme ir viltota, Latvijas Banka kompetentās institūcijas atzinumu nosūta Valsts policijai un par šo faktu informē iesniedzēju.

26. Viltoto naudas zīmi iesniedzējam neatdod, un tās nominālvērtību neatlīdzina.

27. Ja eksperti konstatē, ka *euro* vai lata naudas zīme ir autentiska un:

27.1. bojāta, naudas zīmi aizstāj atbilstoši šo noteikumu 3.6. apakšnodaļā noteiktajai kārtībai;

27.2. nav bojāta, Latvijas Banka iesniedzēju informē par kompetentās institūcijas atzinumu un naudas zīmes atdošanu atpakaļ iesniedzējam vai aizstāšanu, ja tā ir apgrozībai nederīga citu iemeslu dēļ.

28. Ja eksperti konstatē, ka citas valsts naudas zīme ir autentiska, Latvijas Banka iesniedzēju informē par kompetentās institūcijas atzinumu un par naudas zīmes atdošanu atpakaļ iesniedzējam.

3.6. Bojātas *euro* vai lata naudas zīmes identificēšanas un aizstāšanas kārtība

29. Bojātas *euro* vai lata naudas zīmes identificēšanu veic un lēmumu par bojātas *euro* vai lata naudas zīmes aizstāšanu vai atteikumu to aizstāt pieņem viena mēneša laikā no dienas, kad iesniedzēja iesniegums un bojātas *euro* vai lata naudas zīmes saņemtas Latvijas Bankā.

30. Ja bojātas *euro* naudas zīmes identificēšanas rezultātā eksperti konstatē, ka identificēšanai iesniegtā *euro* naudas zīme ir autentiska, Latvijas Banka veic bojātas *euro* naudas zīmes aizstāšanu, izņemot šo noteikumu 31. punktā minētos gadījumus, kad par bojātas *euro* naudas zīmes aizstāšanu lemj komiteja. Veicot bojātas *euro* naudas zīmes aizstāšanu, tās nominālvērtību iesniedzējam atlīdzina šo noteikumu 37. punktā noteiktajā kārtībā.

31. Komiteja, pamatojoties uz kompetentās institūcijas atzinumu, lemj par bojātas *euro* naudas zīmes aizstāšanu vai atteikumu to aizstāt šādos gadījumos:

31.1. bojātajai *euro* naudas zīmei ir šo noteikumu 35. punktā norādītie bojājumi;

31.2. *euro* naudas zīme bojāta ar aizsargierīci;

31.3. bojātās *euro* banknotes iesniegtā daļa ir mazāka, nekā noteikts šo noteikumu 18.1. un 18.2. apakšpunktā, un iesniedzējs ir iesniedzis pierādījumus, kas apliecina, ka neiesniegtās banknotes daļas ir iznīcinātas;

31.4. *euro* banknote ir sagriezta vai saplēsta un sastāv no vairākām daļām vai ir salīmēta un vismaz divas iesniegtās banknotes daļas kopā veido vairāk nekā 50% no veselas *euro* banknotes, un atbilstoši kompetentās institūcijas atzinumam nav konstatēts, ka iesniegtās banknotes visas daļas nepārprotami atbilst vienai un tai pašai banknotei;

31.5. [svītrots];

31.6. *euro* naudas zīme pieņemta identificēšanai saistībā ar aizdomām par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, t.sk. ja ir šaubas par iesniedzēja īpašumtiesībām uz bojāto *euro* naudas zīmi.

32. Ņemot vērā šo noteikumu 20.¹ punktā minētajā pārbaudē vai kompetentās institūcijas atzinumā konstatēto vai komitejas lēmumā secināto, bojāto *euro* vai lata naudas zīmju nominālvērtību summa, par kādu Latvijas Banka aizstāj iesniedzēja iesniegtās bojātās *euro* vai lata naudas zīmes, var atšķirties no iesniedzēja iesniegumā norādītās iesniegto bojāto *euro* vai lata naudas zīmju nominālvērtību summas.

33. Komiteja, ievērojot kompetentās institūcijas atzinumu, pieņem lēmumu aizstāt bojātu *euro* naudas zīmi šādos gadījumos:

33.1. ja bojātās *euro* naudas zīmes lielums vai izskats atbilst Lēmumā (ECB/2013/10) un Regulā Nr. 1210/2010 noteiktajiem aizstāšanas nosacījumiem;

33.2. ja bojātās *euro* naudas zīmes bojājumu raksturs liecina, ka tie radušies šādos gadījumos:

33.2.1. negadījuma rezultātā, par ko iesniedzējs sniedzis ticamu informāciju (pierādījumus);

33.2.2. aizsargierīces darbības rezultātā, ja iesniedzējs iesniedzis rakstiskus pierādījumus, ka iesniedzējs ir ar aizsargierīci bojātās *euro* naudas zīmes labticīgs ieguvējs;

33.2.3. *euro* banknotes tīša bojājuma rezultātā un komiteja zina vai tai ir pietiekams iemesls uzskatīt, ka iesniedzējs ir labticīgs, vai iesniedzējs var pierādīt, ka viņš ir labticīgs;

33.2.4. citos gadījumos, izņemot, ja atbilstoši šo noteikumu 34. punktam pieņemams lēmums atteikt bojātas *euro* naudas zīmes aizstāšanu.

34. Komiteja, ievērojot kompetentās institūcijas atzinumu, pieņem lēmumu atteikt bojātās *euro* naudas zīmes aizstāšanu šādos gadījumos:

34.1. ja *euro* banknote neatbilst Lēmumā (ECB/2013/10) noteiktajām *euro* banknošu aizstāšanas prasībām, t.sk. ja *euro* banknote bojāta tīši, izņemot, ja tīši bojātās *euro* banknotes aizstāšana ir pieļaujama atbilstoši Lēmumā (ECB/2013/10) noteiktajiem gadījumiem;

34.2. ja *euro* monēta neatbilst Regulā Nr. 1210/2010 noteiktajām *euro* monētu aizstāšanas prasībām, t.sk. ja *euro* monēta bojāta tīši vai *euro* monētas izskats mainījies tāda procesa rezultātā, kurš, saprātīgi pieņemot, var radīt *euro* monētas izskata pārmaiņas, izņemot, ja bojātās *euro* monētas aizstāšana ir pieļaujama atbilstoši Regulā Nr. 1210/2010 noteiktajiem gadījumiem;

34.3. ja saskaņā ar šiem noteikumiem pieprasītā un iesniedzēja iesniegtā informācija neapliecina *euro* naudas zīmju izcelsmi, bojājumu rašanās iemeslu vai citus lēmuma pieņemšanai nozīmīgus faktus vai konstatējams, ka iesniedzēja norādītie fakti ir būtiski sagrozīti.

35. *Euro* naudas zīme bojāta tīši vai *euro* monētas izskats mainījies tāda procesa rezultātā, kurš, saprātīgi pieņemot, var radīt *euro* naudas zīmju izskata pārmaiņas, ja *euro* naudas zīme atbilst kādai no šādām pazīmēm un nav iesniegti tādi pierādījumi par bojājumu rašanos, kas apstiprina to nejaušu (negadījuma) raksturu:

35.1. *euro* banknote ir ar spilgtiem, uzkrītošiem uzrakstiem, reklāmām, zīmējumiem vai apjomīgiem krāsojumiem (*euro* banknote, kas ir bojāta nelielā mērā, piemēram, uz tās ir piezīmes, skaitļi vai īsi teikumi, netiek uzskatīta par tīši bojātu *euro* banknoti);

35.2. *euro* banknote iekrāsota ar tinti, notraipīta vai piesūcināta ar kādu ķīmisku vielu;

35.3. *euro* banknotei veikti atsevišķu elementu un fragmentu izgriezumai vai apzināti pretviltošanas elementu bojājumi;

35.4. uz *euro* banknotes ir izdarīti necenzēti, politiski motivēti, pretvalstiski, radikāli vai personas godu un cieņu aizskaroši uzraksti;

35.5. *euro* monētai izurbts caurums vai tā ir slīpēta, asināta vai metināta;

35.6. *euro* bimetāla monētas centrs ir atdalīts no monētas ārējās daļas un nav konstatējama abu iesniegto monētas daļu (monētas centra un monētas ārējās daļas) piederība vienai un tai pašai monētai;

35.7. *euro* monētas virsma ir pārklāta ar līmi, krāsu, laku vai citu grūti notīrāmu vielu;

35.8. uz *euro* monētas virsmas konstatējamas gan termiskas iedarbības (dedzināšanas), gan apstrādes procesa (pulēšanas vai tīrīšanas) pēdas;

35.9. *euro* monētas dizains ir pārveidots;

35.10. *euro* monēta bojāta atkritumu vai metāla (metāllūžņu) apstrādes vai utilizācijas procesā;

35.11. *euro* monētas bojājumi atbilst no apgrozības izņemtu īpašā veidā deformētu monētu pazīmēm (viļņveidīgi, rievu veidā, rombveidīgi vai izgriezumai veidā veikti monētu bojājumi);

35.12. *euro* monētas bojājumi atbilst tiši bojātu *euro* monētu pazīmēm, kādas minētas Eiropas Tehnikas un zinātnes centra vadlīnijās, kuras izdotas saskaņā ar Regulas Nr. 1210/2010 7. pantu;

35.13. citas pazīmes, kas liecina par *euro* naudas zīmju bojājumu tīšu raksturu vai bojāšanu tāda procesa rezultātā, kurš, saprātīgi pieņemot, var radīt *euro* naudas zīmju izskata pārmaiņas.

36. Ja bojātas lata naudas zīmes identificēšanas laikā eksperti konstatē, ka identificēšanai iesniegtā lata naudas zīme ir autentiska, atbilstoši *Euro* ieviešanas kārtības likuma regulējumam par bojātās lata naudas zīmes aizstāšanu lemj komiteja. Komiteja pieņem lēmumu atteikt bojātās lata naudas zīmes aizstāšanu, ja bojātā lata naudas zīme neatbilst *Euro* ieviešanas kārtības likumā noteiktajām prasībām.

37. Bojātas *euro* vai lata naudas zīmes aizstāšanas gadījumā tās nominālvērtību iesniedzējam atlīdzina atbilstoši iesniedzēja iesniegumā norādītajai izvēlei, veicot bezskaidrās naudas pārvedumu uz iesniedzēja norādītu atbilstošu maksājumu kontu vai atlīdzinājumu samaksājot skaidrā naudā (*euro* naudas zīmēs) Latvijas Bankas klientu kasē. Latvijas Banka nodrošina atlīdzinājuma samaksu iesniedzējam šo noteikumu 29. punktā noteiktajā termiņā, izņemot gadījumus, kad atlīdzinājuma samaksa nav iespējama iesniedzēja rīcības vai citu no Latvijas Bankas neatkarīgu iemeslu dēļ.

38. Ja komiteja pieņem lēmumu atteikt bojātas lata naudas zīmes aizstāšanu, bojāto lata naudas zīmi pēc iesniedzēja pieprasījuma atdod atpakaļ iesniedzējam. Šādā gadījumā uz bojātās lata banknotes izdara atzīmi "Apmaiņa atteikta".

39. Ja komiteja pieņem lēmumu atteikt veikt bojātas *euro* naudas zīmes aizstāšanu, iesniedzējam bojāto *euro* naudas zīmi neatdod un neatlīdzina tās nominālvērtību.

39.¹ Ja pieņem iesniedzējam labvēlīgu lēmumu aizstāt visas iesniedzēja iesniegtās bojātās *euro* vai lata naudas zīmes, komiteja vai šo noteikumu 20.² punktā, 27.2. apakšpunktā vai 30. punktā minētajos gadījumos – Latvijas Bankas padomes noteikta amatpersona – ir tiesīga administratīvo aktu rakstveidā neizdot un iesniedzēju par pieņemto lēmumu informēt elektroniski ar informatīvu paziņojumu, kas nosūtīts uz iesniedzēja oficiālo elektronisko adresi, vai ar īsziņu, kas nosūtīta uz iesniedzēja iesniegumā norādīto tālruna numuru.

4. Apgrozībai derīgu *euro* naudas zīmju aizstāšana

4.1. Apgrozībai derīgu *euro* naudas zīmju aizstāšanas veidi un vispārējie nosacījumi

39.40. Latvijas Bankas aizstāj apgrozībai derīgas *euro* naudas zīmes šādos veidos:

39.1.40.1. apgrozībai derīgas *euro* banknotes – ar tādas pašas summas *euro* apgrozības monētām vai citas nominālvērtības *euro* banknotēm;

39.2.40.2. apgrozībai derīgas *euro* apgrozības monētas – ar tādas pašas summas *euro* banknotēm vai citas nominālvērtības *euro* apgrozības monētām;

39.3.40.3. apgrozībai derīgas *euro* apgrozības monētas – ar bezskaidro naudu, veicot pārskaitījumu uz iesniedzēja norādītu atbilstošu maksājumu kontu.

40.41. Latvijas Banka neveic:

40.1.41.1. bezskaidrās naudas aizstāšanu ar apgrozībai derīgām *euro* naudas zīmēm, izņemot šo noteikumu 43. punktā minētos gadījumus;

40.2.41.2. apgrozībai derīgu *euro* banknošu aizstāšanu ar bezskaidro naudu.

41.42. Nodrošinot iesniedzēja iesniegto apgrozībai derīgo *euro* naudas zīmju aizstāšanu ar tādas pašas summas citas nominālvērtības *euro* naudas zīmēm, Latvijas Banka rīkojas atbilstoši Latvijas Bankas klientu kasē aizstāšanai pieejamo *euro* naudas zīmju un to nominālvērtību veidiem un to atlikumiem un Latvijas Bankai nav pienākuma nodrošināt aizstāšanu, izsniedzot tieši tāda veida un nominālvērtības *euro* naudas zīmes, kādas vēlas saņemt iesniedzējs.

42.43. Šo noteikumu 4. nodaļa neattiecas uz:

42.1.43.1. numismātikas monētu pārdošanu;

42.2.43.2. bezskaidrās naudas aizstāšanu ar apgrozībā nebijušām *euro* piemiņas monētām, ja darījumu veic saskaņā ar Latvijas Bankas tīmekļvietnē Latvijas Bankas un personas noslēgtu distances līgumu;

42.3.43.3. bezskaidrās naudas aizstāšanu ar apgrozībā nebijušām *euro* piemiņas monētām, ja Latvijas Banka un persona noslēgušas Latvijas Bankas nosacījumiem atbilstošu darījumu par apgrozībā nebijušu *euro* apgrozības monētu piegādi uz citu valsti.

4.2. Apgrozībai derīgu *euro* apgrozības monētu aizstāšana

43.44. Latvijas Banka pieņem no iesniedzēja aizstāšanai apgrozībai derīgas *euro* apgrozības monētas ne vairāk kā 1000 *euro* apjomā kalendārā mēneša laikā, ņemot vērā šādus Latvijas Bankas nodrošinātos iesniegšanas veidus un to ierobežojumus:

43.1.44.1. apgrozībai derīgas *euro* apgrozības monētas var iesniegt aizstāšanai ar bezskaidro naudu, izmantojot monētu iemaksas iekārtu šo noteikumu 4.2.1. apakšnodaļā noteiktajā kārtībā;

43.2.44.2. ja aizstāšanai iesniedzamo apgrozībai derīgo *euro* apgrozības monētu skaits vienā dienā nepārsniedz 100 monētu, apgrozībai derīgas *euro* apgrozības monētas var iesniegt Latvijas Bankas klientu kasē klātienē, norādot, vai iesniedzējs vēlas aizstāt apgrozībai derīgās *euro* apgrozības monētas ar tādas pašas summas *euro* banknotēm vai citas nominālvērtības *euro* apgrozības monētām;

43.3.44.3. ja aizstāšanai iesniedzamo apgrozībai derīgo *euro* apgrozības monētu skaits vienā dienā pārsniedz 100 monētu un iesniedzējs tehnisku iemeslu dēļ (nedarbojas monētu iemaksas iekārta) vai šo noteikumu 55.² punktā minēto iemeslu dēļ nevar iesniegt apgrozībai derīgas *euro* apgrozības monētas aizstāšanai, izmantojot monētu iemaksas iekārtu, apgrozībai derīgas *euro* apgrozības monētas aizstāšanai ar bezskaidro naudu var iesniegt Latvijas Bankas klientu kasē klātienē. Šādā gadījumā Latvijas Bankas darbinieks ir tiesīgs pieprasīt iesniedzējam sniegt šo noteikumu 48.2. apakšpunktā minēto informāciju;

43.4.44.4. ja aizstāšanai iesniedzamo apgrozībai derīgo *euro* apgrozības monētu skaits vienā dienā pārsniedz 100 monētu un iesniedzējam nav pieejami šo noteikumu 48.1. apakšpunktā minētie elektroniskās identifikācijas līdzekļi vai nedarbojas lietotāju reģistrācijas sistēma, apgrozībai derīgas *euro* apgrozības monētas var atbilstoši šo noteikumu 48.¹ un 48.² punktā noteiktajam iesniegt aizstāšanai ar bezskaidro naudu, izmantojot monētu iemaksas iekārtu.

44.45. Šo noteikumu 44.2. apakšpunktā minētajā gadījumā Latvijas Banka nodrošina tūlītēju iesniedzēja iesniegto apgrozībai derīgo *euro* apgrozības monētu aizstāšanu ar tādas pašas summas *euro* banknotēm vai citas nominālvērtības *euro* apgrozības monētām, ņemot vērā šo noteikumu 58. un 59. punktā minētos nosacījumus.

45.46. Šo noteikumu 44.3. apakšpunktā minētajā gadījumā Latvijas Banka pieņem iesniedzēja iesniegtās apgrozībai derīgās *euro* apgrozības monētas un 5 darbadienu laikā nodrošina iesniegto apgrozībai derīgo *euro* apgrozības monētu apstrādi (skaitīšanu un

identificēšanu) un aizstāšanu ar bezskaidro naudu, veicot bezskaidrās naudas pārskaitījumu uz iesniedzēja norādītu atbilstošu maksājumu kontu.

46.47. Šo noteikumu 44. punkta ievaddaļā noteiktais kalendārā mēneša laikā aizstāšanai iesniedzamo apgrozībai derīgo *euro* apgrozības monētu summas ierobežojums neattiecas uz iesniedzēju – juridisko personu, kurai piešķirts sabiedriskā labuma organizācijas statuss un kura Latvijas Bankai iesniedz rakstisku apliecinājumu par nodarbošanos ar ziedojumu vākšanu –, norādot ziedojumu vākšanas veidu un aptuveno aizstājamo *euro* naudas zīmju summu.

4.2.1. Apgrozībai derīgu *euro* apgrozības monētu aizstāšana ar bezskaidro naudu, izmantojot monētu iemaksas iekārtu

47.48. Lai iesniedzējs varētu izmantot monētu iemaksas iekārtu:

47.1.48.1. iesniedzējs (ja iesniedzējs ir juridiskā persona, tad juridiskās personas pārstāvis) autentificējas Latvijas Bankas tīmekļvietnē (adrese: <https://siknauda.bank.lv>) pieejamā monētu iemaksas iekārtas lietotāju reģistrācijas sistēmā (tālāk tekstā – lietotāju reģistrācijas sistēma) ar vienu no šādiem Latvijā izsniegtiem elektroniskās identifikācijas līdzekļiem:

47.1.1.48.1.1. personas apliecību;

47.1.2.48.1.2. Fizisko personu elektroniskās identifikācijas likumā paredzētu citu kvalificētu vai kvalificētu paaugstinātas drošības elektroniskās identifikācijas līdzekli, kura pieņemšanu nodrošina Latvijas Banka;

47.1.3.48.1.3. Eiropas Komisijai paziņotu un Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī publicētu elektroniskās identifikācijas līdzekli, kurš atbilst būtiskam vai augstam uzticamības līmenim Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 23. jūlija Regulas Nr. 910/2014/ES par elektronisko identifikāciju un uzticamības pakalpojumiem elektronisko darījumu veikšanai iekšējā tirgū un ar ko atceļ Direktīvu 1999/93/EK, izpratnē un kura pieņemšanu nodrošina Latvijas Banka;

47.1.4.48.1.4. maksājumu pakalpojuma sniedzēja izsniegtu, uzturētu vai akceptētu drošās autentificēšanās līdzekli, kurš atbilst Eiropas Komisijas 2017. gada 27. novembra Deleģētās regulas (ES) 2018/389, ar ko Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2015/2366 papildina attiecībā uz regulatīvajiem tehniskajiem standartiem par drošu lietotāja autentificēšanu un vienotiem un drošiem atklātiem saziņas standartiem, prasībām un kura pieņemšanu nodrošina Latvijas Banka;

47.2.48.2. pēc sekmīgas autentificēšanās iesniedzējs elektroniskā veidā aizpilda lietotāju reģistrācijas sistēmā esošo anketu, sniedzot šādu informāciju:

47.2.1.48.2.1. iesniedzēju identificējošu informāciju:

47.2.1.1.48.2.1.1. ja iesniedzējs ir fiziskā persona – iesniedzēja vārdu, uzvārdu un personas kodu;

47.2.1.2.48.2.1.2. ja iesniedzējs ir juridiskā persona - iesniedzēja nosaukumu, reģistrācijas numuru un juridisko adresi un iesniedzēja pārstāvja, kurš pilnvarots iesniedzēja reģistrēšanai lietotāju reģistrācijas sistēmā, vārdu, uzvārdu un pārstāvības tiesību pamatu;

47.2.2.48.2.2. informāciju par iesniedzēja plānoto monētu iemaksas iekārtas izmantošanas biežumu (vienreizēja vai vairākkārtēja apgrozībai derīgu *euro* apgrozības monētu iesniegšana aizstāšanai ar bezskaidro naudu) un apjomu;

47.2.3.48.2.3. informāciju, kura nepieciešama iesniedzēja izpētei saistībā ar noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanu un sankciju riska pārvaldīšanu;

47.2.4.48.2.4. tālruņa numuru un elektroniskā pasta adresi, kuru Latvijas Banka var izmantot, lai nosūtītu iesniedzējam monētu iemaksas iekārtas lietošanai nepieciešamo iesniedzēja identifikatoru un lai sazinātos ar iesniedzēju;

[47.2.5.48.2.5.](#) uz iesniedzēja vārda atvērtu atbilstošu maksājumu kontu (norādot finanšu iestādes nosaukumu, konta numuru un BIC kodu) vai norādot, ka maksājuma veikšanai izmantojams Latvijas Bankas Zibsaīšu reģistrā reģistrētais iesniedzēja tālruņa numurs); [47.2.6.48.2.6.](#) lietotāju reģistrācijas sistēmā minētajiem nosacījumiem atbilstošu iesniedzēja izvēlētu monētu iemaksas iekārtas lietošanas paroli; [47.3.48.3.](#) ja par iesniedzēja pārstāvja tiesībām vienpersoniski pārstāvēt iesniedzēju nevar pārliecināties, izmantojot Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra komercreģistrā norādīto informāciju, iesniedzējs pēc Latvijas Bankas pieprasījuma nosūta Latvijas Bankai pārstāvības tiesības apliecināšu dokumentu elektroniskās kopijas; [47.4.48.4.](#) pēc sekmīgas lietotāju reģistrācijas sistēmā esošās anketas aizpildīšanas un iesniegšanas iesniedzēju reģistrē lietotāju reģistrācijas sistēmā un uz iesniedzēja norādīto elektroniskā pasta adresi un tālruņa numuru nosūta monētu iemaksas iekārtas lietošanai nepieciešamo iesniedzēja identifikatoru, kuru iesniedzējs pirms katras monētu iemaksas iekārtas izmantošanas reizes ievada monētu iemaksas iekārtas saskarnē.

48.¹ Šo noteikumu 44.4. apakšpunktā minētajā gadījumā apgrozībai derīgo *euro* apgrozības monētu iesniegšanu un pieņemšanu aizstāšanai ar bezskaidro naudu veic šādā kārtībā:

48.¹1. iesniedzējs ierodas Latvijas Bankas klientu kasē klātienē un nodrošina personas identifikācijas prasību izpildi, sniedzot šo noteikumu 48.2.1.–48.2.5. apakšpunktā minēto informāciju;

48.¹2. Latvijas Bankas darbinieks veic iesniedzēja reģistrāciju un Latvijas Bankas klientu kasē izsniedz iesniedzējam monētu iemaksas iekārtas lietošanai nepieciešamo iesniedzēja identifikatoru un paroli;

48.¹3. iesniedzējs tajā pašā darbadienā, kad saņemts monētu iemaksas iekārtas lietošanai nepieciešamais iesniedzēja identifikators un parole, veic apgrozībai derīgo *euro* apgrozības monētu iesniegšanu aizstāšanai, izmantojot monētu iemaksas iekārtu;

48.¹4. iesniedzēja tiesības lietot monētu iemaksas iekārtu tiek apturētas tās darbadienas beigās, kad saņemts monētu iemaksas iekārtas lietošanai nepieciešamais iesniedzēja identifikators un parole.

48.² Ja iesniedzējs iesniedz apgrozībai derīgas *euro* apgrozības monētas šo noteikumu 44.4. apakšpunktā minētajā veidā, piemērojami šīs noteikumu apakšodaļas noteikumi, izņemot šo noteikumu 48., 50. un 51. punktu.

[48.49.](#) Iesniedzējs ir atbildīgs par lietotāju reģistrācijas sistēmas piešķirtā iesniedzēja identifikatora un paroles izmantošanu un drošu glabāšanu, kā arī lietotāju reģistrācijas sistēmā norādīto iesniedzēja datu pareizību un aktualitāti. Ja nepieciešams labot lietotāju reģistrācijas sistēmā norādītos iesniedzēja datus, iesniedzējs sazinās ar Latvijas Banku.

[49.50.](#) Ja iesniedzējs, reģistrējoties lietotāju reģistrācijas sistēmā, norāda, ka iesniedzēja mērķis ir:

[49.1.50.1.](#) vienreizēja apgrozībai derīgu *euro* apgrozības monētu iesniegšana aizstāšanai ar bezskaidro naudu, iesniedzēja tiesības lietot monētu iemaksas iekārtu tiek apturētas tās darbadienas beigās, kad iesniedzējs, izmantojot monētu iemaksas iekārtu, veicis apgrozībai derīgu *euro* apgrozības monētu iesniegšanu aizstāšanai ar bezskaidro naudu;

[49.2.50.2.](#) vairākkārtēja apgrozībai derīgu *euro* apgrozības monētu iesniegšana aizstāšanai ar bezskaidro naudu, iesniedzēja tiesības lietot monētu iemaksas iekārtu tiek apturētas dienā, kad aprit viens gads no pēdējās reizes, kad iesniedzējs izmantojis monētu iemaksas iekārtu.

~~50.51.~~ Ja iesniedzējs mēneša laikā pēc reģistrēšanās lietotāju reģistrācijas sistēmā nav izmantojis monētu iemaksas iekārtu, iesniedzēja tiesības lietot monētu iemaksas iekārtu tiek apturētas.

~~51.52.~~ Iesniedzējs var atjaunot monētu iemaksas iekārtas lietošanas tiesības, veicot atkārtotu reģistrāciju lietotāju reģistrācijas sistēmā atbilstoši šo noteikumu 48. punktā noteiktajai kārtībai. Latvijas Bankas padomes noteikta amatpersona ir tiesīga atteikt iesniedzējam monētu iemaksas iekārtas lietošanas tiesību atjaunošanu, ja iesniedzējam monētu iemaksas iekārtas lietošanas tiesības iepriekš apturētas saskaņā ar šo noteikumu 55.² punktu.

~~52.53.~~ Iesniedzējs ir tiesīgs izmantot monētu iemaksas iekārtu tikai apgrozībai derīgu *euro* apgrozības monētu iesniegšanai Latvijas Bankā. Latvijas Banka neatbild par iespējamajiem zaudējumiem, kādi iesniedzējam var rasties, ja monētu iemaksas iekārtā iesniedzējs ievieto citas monētas vai monētām līdzīgus priekšmetus un monētu iemaksas iekārta tos aiztur.

~~53.54.~~ Pēc iesniedzēja iesniegto apgrozībai derīgo *euro* apgrozības monētu pieņemšanas iesniedzējs no monētu iemaksas iekārtas saņem pārskatu izdrukā veidā, kurā norādīts:

~~53.1.54.1.~~ monētu iemaksas datums un laiks;

~~53.2.54.2.~~ iesniedzēju identificējoša informācija;

~~53.3.54.3.~~ iesniedzēja veiktās monētu iemaksas transakcijas numurs;

~~53.4.54.4.~~ iesniedzēja iesniegto apgrozībai derīgo *euro* apgrozības monētu skaits, nominālvērtības un kopsumma;

~~53.5.54.5.~~ informācija par monētu iemaksas iekārtā aizturētām monētām.

~~54.55.~~ Latvijas Banka tajā pašā darbadienā, kad iesniedzējs, izmantojot monētu iemaksas iekārtu, veicis apgrozībai derīgu *euro* apgrozības monētu iesniegšanu, veic bezskaidrās naudas pārskaitījumu uz iesniedzēja norādītu atbilstošu maksājumu kontu iesniedzēja iesniegto apgrozībai derīgo *euro* apgrozības monētu nominālvērtību summas apmērā.

55.¹ Latvijas Banka veic aizturēto monētu papildu pārbaudi un, ja konstatē, ka starp aizturētajām monētām ir apgrozībai derīgas *euro* apgrozības monētas, veic to aizstāšanu ar bezskaidrās naudas pārskaitījumu 10 darbadienu laikā no monētu iemaksas dienas. Pārējās aizturētās monētas iesniedzējam netiek atdotas, un to vērtība netiek kompensēta.

55.² Ja Latvijas Banka konstatē, ka iesniedzējs, izmantojot monētu iemaksas iekārtu, veicis apgrozībai nederīgu *euro* apgrozības monētu iesniegšanu, Latvijas Bankas padomes noteikta amatpersona ir tiesīga apturēt iesniedzēja tiesības lietot monētu iemaksas iekārtu.

4.3. Apgrozībai derīgu *euro* banknošu aizstāšana

~~55.56.~~ Lai veiktu apgrozībai derīgu *euro* banknošu aizstāšanu, iesniedzējs klātienē iesniedz aizstāšanai paredzētās apgrozībai derīgās *euro* banknotes Latvijas Bankas klientu kasē, norādot, vai iesniedzējs vēlas aizstāt apgrozībai derīgās *euro* banknotes ar tādas pašas summas *euro* apgrozības monētām vai citas nominālvērtības *euro* banknotēm.

~~56.57.~~ Latvijas Banka nodrošina tūlītēju iesniedzēja iesniegto apgrozībai derīgo *euro* banknošu aizstāšanu ar tādas pašas summas citas nominālvērtības *euro* banknotēm vai *euro* apgrozības monētām, ņemot vērā šo noteikumu 58. un 59. punktā minētos nosacījumus.

4.4. Papildu nosacījumi apgrozībai derīgu *euro* naudas zīmju aizstāšanai ar *euro* apgrozības monētām

57-58. Iesniedzējam vienā dienā bez maksas par administratīvo izdevumu segšanu piemērošanas aizstāšanai pret iesniedzēja iesniegtajām apgrozībai derīgajām *euro* naudas zīmēm izsniedz ne vairāk kā 250 *euro* apgrozības monētu. Ja aizstāšanai ar iesniedzēja iesniegtajām apgrozībai derīgajām *euro* naudas zīmēm izsniedzamo *euro* apgrozības monētu skaits pārsniedz 250 *euro* apgrozības monētu, iesniedzējam piemēro maksu administratīvo izdevumu segšanai saskaņā ar Latvijas Bankas maksas pakalpojumu cenrādi.

58-59. Ja paredzams, ka paaugstināta pieprasījuma dēļ Latvijas Bankas iespējas nodrošināt iesniedzējiem apgrozībai derīgu *euro* naudas zīmju aizstāšanu ar noteiktas nominālvērtības *euro* apgrozības monētām vai apgrozībā nebijušām *euro* apgrozības monētām būs nepietiekamas, Latvijas Banka var lemt par vienai personai izsniedzamo attiecīgā veida *euro* apgrozības monētu skaita ierobežošanu.

5. Numismātikas monētas, kurai konstatēts izgatavošanas defekts, iesniegšana, identificēšana, novērtēšana un aizstāšana

59-60. Lai veiktu numismātikas monētas, kurai konstatējams izgatavošanas defekts, aizstāšanu, iesniedzējs iesniedz klātienē Latvijas Bankas klientu kasē vai nosūta Latvijas Bankai pa pastu:

59.1-60.1. numismātikas monētu, kurai, iesniedzēja ieskatā, konstatēts izgatavošanas defekts;

59.2-60.2. Latvijas Bankas izsniegtu attiecīgās numismātikas monētas iegādi apliecinājošu dokumentu, ja tāds ir iesniedzēja rīcībā;

59.3-60.3. iesniegumu, kurā norādīta šāda informācija:

59.3.1-60.3.1. informācija par iesniedzēju atbilstoši šo noteikumu 15.1. apakšpunktam;

59.3.2-60.3.2. informācija par saziņu ar iesniedzēju atbilstoši šo noteikumu 15.5. un 15.6. apakšpunktam;

59.3.3-60.3.3. iesniedzēja iesniegto numismātikas monētu, kurām, iesniedzēja ieskatā, konstatēts izgatavošanas defekts, nosaukums un skaits;

59.3.4-60.3.4. numismātikas monētai konstatējamā defekta apraksts un tā rašanās iemesls (ja iesniedzējam zināms);

59.3.5-60.3.5. informācija par veidu, kādā iesniedzējs izvēlas saņemt likumā noteikto atlīdzinājumu, ja numismātikas monētas aizstāšana ar tādu pašu numismātikas monētu bez izgatavošanas defekta nav iespējama, – *euro* naudas zīmēs Latvijas Bankas klientu kasē vai kā bezskaidrās naudas pārvedumu uz iesniedzēja norādītu atbilstošu maksājumu kontu (norāda finanšu iestādes nosaukumu, konta numuru un BIC kodu vai norāda, ka maksājuma veikšanai izmantojams Latvijas Bankas Zibsaīšu reģistrā reģistrētais iesniedzēja tālruņa numurs);

59.3.6-60.3.6. informāciju par to, vai gadījumā, ja Latvijas Banka nekonstatēs numismātikas monētai izgatavošanas defektu, iesniedzējs vēlas numismātikas monētu saņemt atpakaļ Latvijas Bankas klientu kasē vai veikt numismātikas monētas aizstāšanu atbilstoši tās nominālvērtībai.

60-61. Iesniedzēja iesniegtās numismātikas monētas identificēšanu veic un atzinumu par numismātikas monētas defektu sniedz eksperti, nepieciešamības gadījumā pieprasot papildu informāciju attiecīgās numismātikas monētas ražotājam.

~~61.62.~~ Ja numismātikas monētas identificēšanas laikā eksperti konstatē, ka identificēšanai iesniegtā numismātikas monēta ir viltota, piemēro šo noteikumu 3.5. apakšnodalā noteikto kārtību.

~~62.63.~~ Lēmumu par numismātikas monētas aizstāšanu vai aizstāšanas atteikumu pieņem komiteja viena mēneša laikā no dienas, kad iesniedzēja iesniegums un numismātikas monēta saņemta Latvijas Bankā.

~~63.64.~~ Komiteja, ņemot vērā ekspertu sniegto atzinumu par numismātikas monētas defektu, lemj par:

~~63.1.64.1.~~ numismātikas monētas, kurai eksperti konstatējuši izgatavošanas defektu, aizstāšanu ar tādu pašu numismātikas monētu bez defekta vai, ja tas nav iespējams, numismātikas monētas iegādes vērtības atlīdzināšanu iesniedzējam atbilstoši Latvijas Bankas izsniegtajam attiecīgās numismātikas monētas iegādi apliecinošajam dokumentam vai, ja tāda nav, atbilstoši pēdējai Latvijas Bankas noteiktajai attiecīgās numismātikas monētas cenai;

~~63.2.64.2.~~ numismātikas monētas, kurai eksperti nav konstatējuši izgatavošanas defektu, atdošanu iesniedzējam vai atlīdzināšanu atbilstoši tās nominālvērtībai (pēc iesniedzēja izvēles).

~~65.~~ Šo noteikumu 64.1. un 64.2. apakšpunktā minētā atlīdzinājuma samaksu nodrošina atbilstoši iesniedzēja iesniegumā norādītajai izvēlei, veicot bezskaidrās naudas pārvedumu uz iesniedzēja norādītu atbilstošu maksājumu kontu vai atlīdzinājumu samaksājot skaidrā naudā (*euro* naudas zīmēs) Latvijas Bankas klientu kasē. Latvijas Banka nodrošina atlīdzinājuma samaksu iesniedzējam šo noteikumu 63. punktā noteiktajā termiņā, izņemot gadījumus, kad atlīdzinājuma samaksa nav iespējama iesniedzēja rīcības vai citu no Latvijas Bankas neatkarīgu iemeslu dēļ.

~~65.¹ Ja pieņem šo noteikumu 64.1. apakšpunktā minēto lēmumu, komiteja ir tiesīga administratīvo aktu rakstveidā neizdot un iesniedzēju par pieņemto lēmumu informēt elektroniski ar informatīvu paziņojumu, kas nosūtīts uz iesniedzēja oficiālo elektronisko adresi, vai ar īsziņu, kas nosūtīta uz iesniedzēja iesniegumā norādīto tālruna numuru.~~

6. Noslēguma jautājums

~~66.~~ Noteikumi stājas spēkā 2023. gada 1. janvārī.

~~64.67.~~ Šo noteikumu 15.7., 48.2.5. un 60.3.5. apakšpunktā paredzētā iespēja iesniedzējam maksājuma saņemšanai norādīt Latvijas Bankas Zibsaīšu reģistrā reģistrētu tālruna numuru piemērojama ar 2026. gada 1. janvāri.

**ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO
PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU**

Latvijas Bankas prezidents

M. Kazāks